Orchidaceae novae australasiaticae.

Von

Fr. Kränzlin.

Ich publiziere hiermit eine kleine Anzahl von Orchideen des Monsungebietes und zwar hauptsächlich der südwestmalayischen und zentromalayischen Provinz. Die Exemplare stammen aus den Sammlungen Od. Beccaris und der beiden Sarrasin; die Diagnosen wurden schon vor Jahren geschrieben. Die meisten Arten gehören der Gattung *Eria* an, von welcher Prof. Pfitzer bei seinem letzten Besuche, den er mir ein paar Monate vor seinem Tode machte, *Trichotosia* Blume ausdrücklich wieder abgetrennt und selbständig gemacht hat. Über die Gründe, welche diese Trennung wünschenswert machen, werde ich mich sehr bald an anderer Stelle auszusprechen haben. Die Dendrobien beider Sammlungen werden in der im Druck befindlichen Monographie von *Dendrobium* publiziert werden.

Ceratostylis Blume.

C. Beccariana Kränzl. n. sp.; sympodia longe radicantia. Caules e basi tenui leviter incrassati, ad 12 cm longi, plerumque curvati, ascendentes, cataphyllis crebris grandescentibus, distichis, acutis, a basi medium usque vestiti, supra foliati, his omnibus manifeste retinerviis. Folia brevipetiolata, lanceolata, acuminata, papyracea, ad 10 cm longa, 1—1.5 cm lata. Flores penduli ex axillis supremis singuli, vaginae 2—3 magnae, inanes in pedunculo satis tenui pilosoque. Sepalum dorsale ligulatum, petala subangustiora linearia. Sepala lateralia triangula, acuta, mentum rotundatum formantia, omnia acuta. Labellum e basi cuneata dilatatum, lobi laterales oblongi, acuti; intermedius late oblongus, margine crenulatus, discus lamellis 3, quarum intermedia minor, satis elevatis inter lobos laterales praeditus. Gynostemium satis longum, crassum. — Flores maximi adhuc noti generis, sepala petalaque 1,3 cm longa, sepala lateralia mentum 4—5 mm longum formantia, petala 2 mm lata, labellum cum ungue brevi sepalis aequilongum, inter lobos laterales 6—7 mm latum.

Südwestmalayische Provinz: Borneo, Sarawak (Beccari n. 1341!).

Planta habitu *C. himalaicae* Hook. f. sed omnibus partibus multo major. Quamvis descriptio labelli non omnino accurate scribi possit (specimine ab insectis injuriato tamen ab omnibus facillime distinguenda est labello manifeste trilobo et callis in disco

Trichotosia Blume.

T. Odoardi Kränzl. n. sp.; caules rigidi, ad 50 cm longi, 5—6 mm crassi, omnino fusco-villosi. Folia disticha, lanceolata, acuminata, apice et margine reflexa, complicata, discoloria, subtus et supra densissime villosa, supra pallide viridia, subtus fusca, 12—13 cm longa, 2—2,5 cm lata. Racemi nutantes, folia excedentes, basi squamulis 1 v. 2 vestiti, rhachis fractiflexa, bracteae distichae, oblongae v. ovatae, quam ovaria brevissima bis v. ter longiores, flores semiaequantes. Sepalum dorsale oblongum, concavum, hirsutum; lateralia multo majora, triangula, acuta, apice reflexa, postice mentum rotundatum, curvatum formantia. Petala anguste lanceolata, acuta. Labellum e basi cuneata valde dilatatum, lobi laterales oblique rhombei, lobus intermedius quadratus, antice emarginatus, bilobulus, lobulis saepius sese tangentibus, totus discus lineis radiantibus, crassiusculis praeditus. Gynostemium pro flore longum, filamentum breve, stelidia magna, apice rotundata. — Flores compressiusculi, late trianguli, sepalum dorsale 1,2 cm longum, lateralia sine mento 1,8 cm, petala 1,2 cm longa, sepala lateralia 1,8 cm lata, mentum 6 mm longum, labellum 1,8 cm longum, inter lobos laterales 1,5 cm latum. Sepala extus vulpina, omnes partes intus luteo-albae, gynostemium roseo-album.

Südwestmalayische Provinz: Borneo, Sarawak (Beccari n. 1873! — Blühend im Juni).

Differt a *T. ferruginea* Lindl. cui habitu proxima bracteis ovaria multo superantibus, ab omnibus aliis speciebus labello quadrilobo et floribus late triangulis majoribus praeter ilos *T. vestitae.*

T. Wallaceana Kränzl. n. sp.; (Trichotosia?) caules curvuli, ad 50 cm longi, polyphylli, tenues. Folia disticha, oblonga v. oblongo-lanceolata, bilobula, papyracea, ad 8 cm longa, 1—1,5 cm lata. Racemi crebri, tenues, pauciflori, bracteae minutae, rhachis ad 6 cm longa, tenuis. Sepalum dorsale ovato-triangulum, apice obtusum; sepala lateralia ovato-triangula, cum pede gynostemii alto descendente omnino connata, mentum longum, obtusum formantia. Petala multo minora, oblonga, acuta (his omnibus partibus miro modo *Polystachyam* simulantibus) extus et intus calva, apice brevi-sacculata. Labellum unguiculatum, unguiculus brevis, tenuis, lobi aterales minuti, auriculiformes, acuti; intermedius multoties major, toto circuitu panduratus, antice dilatatus, fere flabellatus, subbilobus, margine anteriore minute denticulatus, lamellae 2 magnae, a basi medium usque decurrentes, margini adeo approximatae, ut fere duplicaturam efficiant, discus antice venis reticulatis paulum prominentibus decorus et omnino velutinus. Gynostemium generis, pollinis massulas inveni tantum 6 pro flore magnas, transverse sulcatas. — Flores flavi s. brunnei, vix v. non

pilosi, ovarium 5 mm longum, 3—4 mm crassum, sepalum dorsale et petala 5 mm, sep. lateralia 8—9 mm longa, mentum 6 mm, labellum aequilongum, antice 3—4 mm latum.

Centromalayische Provinz: Molukken, Insel Ternate bei Aqui-Conora (an recte?) (Beccari ohne n.! — Blühend im November).

Planta certe *Eria* quamvis adsint pollinia tantum 6, sed dubiae affinitatis, proxima inter omnes *E. gracilis* videtur. Differt ab omnibus indumento levissimo.

T. Dajakorum Kränzl. n. sp.; caules validi, certissime 1 cm excedentes, 6—7 mm crassi; internodia 4—5 cm longa, 1 cm supra basin incrassata, caules igitur leviter nodosi. Foliorum vaginae brevi-pilosae, supra oblique resectae, laminae lanceolatae, acuminatae, supra glabrae, subtus dense pilosae, ad 25 cm longae, ad 3,3 cm latae. Racemi penduli, folia superantes, certe 30 cm excedentes, vix v. non fractiflexi, multiflori, omnino villosi, bracteae reflexae, oblongae obtusae, dense villosae, ovaria sub anthesi semiaequantes. Sepala ovato-lanceolata, inter se aequalia, extus dense villosa, mentum omnino nullum. Petala vix minora, lanceolata, acuminata. Labellum petalis aequale, excepta basi paulum latiore. Gynostemium brevissimum, apodum; capsula fusiformis, profunde sulcata, 2 cm longa; totus flos sub anthesi connivens, 8—10 mm longus.

Südwestmalayische Provinz: Borneo, Sebalomo (an recte?) (Teysmann n. 10894! — in herb. Kew.).

Planta quoad habitum notabilis nodis paulum sub articulationibus incrassatis. Est forma pelorioidea et (probabiliter) sese foecundans; flores in racemos multifloros longosque dispositi sunt et pro statura totius plantae et racemorum parvi.

T. microbambusa Kränzl. n. sp.; planta omnino bambusacea. Caules 1 m longi v. ultra, 6—7 mm crassi. Folia numerosa, disticha, e basi latiore acuminata (more *Dendrobii acuminatissimi*), 15—22 cm longa, basi 1,5—1,8 cm lata, inaequali-biloba, vaginae internodiis aequilongae, 2,5—2,8 cm longae. Racemi quam folia breviores, pauciflori, flores cartilaginei. Sepalum dorsale ligulatum, obtusum, concavum, lateralia ovato-triangula, falcata, incurva, acuta, mentum rotundatum, paulum incurvum formantia. Petala oblongo-lanceolata, acuta, falcata, energice deflexa. Labellum complicatum, antice valde decurvum, lobi laterales rectanguli, margine anteriore denticulati, lobus intermedius oblongus, antice obtusus, linea crassissima per totum discum a basi apicem usque decurrens. Gynostemium haud breve, androclinii margo utrinque rectilineus, denticulatus, filamentum triangulum, acutum. — Flores certe luteo-albi, extus minute pilosi, sepalum dorsale 1,5 cm longum, lateralia 1,2 cm longa, basi 5 mm lata, mentum vix conspicuum, petala 1 cm longa, medio 3 mm lata, labellum (quod minime explanari potuit) circ. 1,3 cm longum, vix 6 mm latum.

Papuanische Provinz: Neu-Guinea—Andai (Beccari n. 668!).

T. (Eriae) crassicauli Hook. proxima videtur et »Bambusaceis« erit adscribenda ab illis botanicis qui genus secundum cl. Hook. interpretentur.

T. longissima Kränzl. n. sp.; caules 1,20 m longi v. ultra, setosi, polyphylli. Folia ad 40 basi semiamplexicaulia, lanceolata, acuminata, praesertim juniora, longius pilosa, serius plus minus glabra, ad 10 cm longa, 1—1,5 cm lata. Racemi quam folia breviores, fractiflexi, pauciflori, omnino (ut etiam flores) rubro-villosi, bracteae minutae, acuminatae, concavae. Sepalum dorsale petalaque late oblonga, obtusa; sepala lateralia oblongo-triangula, antice leviter incurva, acuta, postice mentum vix curvatum, rotundatum formantia. Labellum e basi cuneata valde dilatatum, trilobum, lobi laterales obtrianguli, extus rotundati, lobus intermedius transverse oblongus, medio bilobulus, callus minutus, bidentatus in ipso pede gynostemii. — Flores extus rubro-villosi, intus aurantiaci v. flavescentes, sepala lateralia 1—2 cm longa, 5 mm lata, labellum 1 cm longum, antice 5—6 mm latum, sepalum dorsale et petala 8 mm longa, 2,5 mm lata; mentum circ. 2 mm longum.

Südwestmalayische Provinz: West-Sumatra, Berg Singalan bei 1700 m ü. M. (Beccari n. 393! — Blühend im Juni und Juli).

Eria Lindl.

Sect. **Hymeneria.**

E. dura Kränzl. n. sp.; caules dense aggregati, basi ipsa in pseudobulbos globosos, vix 1 cm crassos incrassati, deinde attenuati, 10—12 cm longi, cataphyllis satis laxis, oblongis, acutis obtusisve 4—5 vestiti. Folia plerumque 3, apicalia in supremis internodiis, lineari-lanceolata, acuminata, coriacea, interdum in fila tenacissima soluta, 10—12 cm longa, racemos superantia. Racemi ad 8 cm longi, pauci—pluriflori, bracteae crebrae, inanes, reflexae, obovatae oblongaeve, breviter acutatae,ovaria tenuia non aequantes, bracteae floriferae etiam sub anthesi reflexae, haec omnia et flores ipsi omnino glabri. Sepalum dorsale petalaque paulum minora oblongo-lanceolata, trinervia, acuta; sepala lateralia fere orbicularia, mentum magnum, compressum formantia, antice in apicem curvatum producta, venis arcuatis percursa. Labelli unguis longe linearis, lamina ovato-oblonga, obtusa cum ungue angulum rectum efficiens, lineis 3 elevatulis instructa, basi leviter more *Bulbophyllorum* implicata. Gynostemium generis, pollinia 8 pyriformia. Flores 8 mm longi, petala 5—6 mm longa, labelli unguis 4 mm, lamina 3—4 mm longa, mentum 2,5—3 mm longum, flores aqua fervida soluti violodori.

Südwestmalayische Provinz: West-Sumatra, Berg Singalan bei 1700 m ü. M. in Padangsche Bowenlanden (Beccari ohne n. — Blühend im Juli).

Planta variis characteribus peculiaris, rhachis bracteis reflexis dense velata, sepala lateralia inusitata latitudine, unguis labelli pro flore longissimus, lamina labelli illas *Bulbophyllorum* ludens et ungui rectangulariter inserta, pedi gynostemii parallela.

E. gracilicaulis Kränzl. n. sp.; caules graciles, 12—30 cm longi, 4 mm crassi, lignosi, internodiis 8—10 compositi, vaginis perpaucis scariosis v. sub anthesi evanidis vestiti. Folia 3—5 apicalia, approximata, oblonga lanceolatave acuminata, 10—16 cm longa, 3,5—4 cm lata, papyracea. Racemus ex axilla folii inferioris oriens, nutans, per totam longitudinem florifer, folia non excedens, saepius illis bene brevior; rhachis ovariaque ferrugineo-pilosa, bracteae pro floribus magnae, tenues, oblongae, obtusae, punctulatae, glabrae. Sepalum dorsale petalaque paulum minora, lanceolata, acuta, trinervia; sepala lateralia ovato-oblonga, acuta v. acuminata, mentum brevissimum formantia. Labelli lobi laterales, lineares, obtusi, leviter incurvi, lobus intermedius suborbicularis, antice leviter emarginatus, lineae elevatulae per discum crebrae, multiramosae, altiores 3 a basi medium usque decurrentes. Gynostemium satis longum, pes praesertim longus, peculiari modo curvatus. Flores teneri, albidi (?), sepalum dorsale et petala 6 mm, lateralia 7,6 mm longa, labellum 5 mm, mentum 2 mm longum, labellum antice 4 mm latum.

Südwestmalayische Provinz: Sumatra, Prov. Padang bei Ajarmanjoer in 360 m ü. M. (Beccari ohne n.).

Planta singulari modo gracilis, apice tantum satis copiose foliata. Labelli lobus intermedius multivenosus, laterales forcipati, incurvi, pes gynostemii primum descendens, deinde ad labelli insertionem more *Bulbophyllorum* ascendens.

E. Jagoriana Kränzl. n. sp.; pseudobulbi caulescentes, leviter clavati, 10—12 cm longi, supra circ. 1 cm crassi, apice foliati. Folia plerumque 3, in internodiis apicalibus brevissimis congesta, lanceolata, acuminata, papyracea, ad 10 cm longa, ad 2 cm lata. Racemi nutantes, plerumque 2, per totam longitudinem floriferi, rhachis tenuis, fusco-pilosa, bracteae late oblongae, ellipticaeve glabrae, obtusae, reflexae, deciduae, 5—8 mm longae, 3—4 mm latae. Sepalum dorsale oblongum, acutum. Petala paulum minora, pellucida, acuta. Sepala lateralia ovata, falcata, incurva, acuta, mentum amplum formantia, pes gynostemii extus in sutura sepalorum brunneo-pilosa ut ovaria, flores ceterum calvi. Labellum e basi angusta valde dilatatum, lobi laterales ovati, acuti, lobus intermedius latior, brevioblongus, antice retusus (emarginatus?), lamellae in disco 2 basin versus satis elevatae, addita 1 minore in lobum intermedium decurrente. — Flores lutei, rubro-striati, labellum 8—9 mm longum et inter lobos laterales latum, sepalum dorsale et petala 5 mm longa.

Südwestmalayische Provinz: Java (Jagor n. 523! — in herb. Berol. — Blühend im Juli).

Inter omnes *E. Andersoni* Hook. f. proxima, differt rhachide multo tenuiore, fere filiformi, floribus etiam paulum minoribus, indole labelli.

E. myriantha Kränzl. n. sp.; caules aggregati, flexuosi, 15—20 cm longi, vix 1 cm crassi, in superiore parte (non solum apice) foliosi. Folia (5—6) lineari-lanceolata, acuminatissima, ad 22 cm longa, 1,2—1,8 cm lata. Racemi ex axillis superioribus orientes, dense cylindracei, ad 15 cm longi,

multiflori, per totam longitudinem floriferi, floribus omnibus simul florentibus, rhachis et flores extus minutissime puberuli, flores brevissime pedicellati v. subsessiles, rhachidem dense tegentes, bracteae minutae, oblongae, reflexae, glabrae, quam ovaria sublongiores. Sepalum dorsale oblongum, obtusum. Petala linearia, aequilonga; sepala lateralia late oblonga, antice brevi-acutata, saccum magnum formantia. Labelli lobi laterales angusti, acuti, rectangulariter divergentes, intermedius ex isthmo angusto dilatatus, rhombeus, utrinque rotundatus, antice obtusangulus, levissime crenulatus, apiculatus, tuberculi in basi labelli nulli. — Flores minutissimi, vix 2 mm diam., albidi.

Südwestmalayische Provinz: West-Sumatra, Berg Singalan, bei 1700 m ü. M. (Beccari n. 375! — Blühend im Juni und Juli).

Differt ab *E. floribunda* Lindl. et plerisque congeneribus habitu flaccido, racemis fere amentiformibus densis, floribus subsessilibus, labelli lobis lateralibus stricte divergentibus, isthmo lobi intermedii tenuissimo lineari; est tamen *E. floribundae* haud dissimilis.

E. bracteolata Kränzl. n. sp.; caules fasciculati, 20—25 cm longi, foliosi, multiarticulati. Foliorum vaginae praesertim in infima parte caulis breves, ringentes, superiores longiores, laminae lineari-lanceolatae, 4—5 cm longae, 4—6 mm latae, acuminatae. Racemi brevissimi, bracteolis quibusdam inanibus in scapo obsiti (unde nomen!) ut videtur semper uniflori, ovarium brevi-pedicellatum, 2—2,5 cm longum, tota planta inclusis floribus omnino glabra. Sepala petalaque subsimilia, oblongo-lanceolata, acuta; sepala lateralia mentulum breve, rotundatum formantia. Labellum toto ambitu oblongum, antice trilobum, lobi laterales obtusi, intermedius paulum longior, subquadratus, retusus, in disco papillosus; lineae per discum 3 ante lobulum intermedium evanidae. Gynostemium longum, androclinium alte marginatum. — Flores certe flavidi, sepala petalaque 1 cm longa, vix 3 mm lata, labellum 8 mm, mentum vix 2 mm longum, labellum antice 4 mm latum. Capsula 5 cm longa fusiformis.

Südwestmalayische Provinz: West-Sumatra, Ajer-mantjoer, Prov. Padang in 360 m ü. M. (Beccari n. 552! — Blühend im August).

Differt a ceteris speciebus androcliniii margine satis alto, lobulato, floribusque gracilibus, basi bracteolis 4—5 minutis praeditis. Differt ab *E. valida* Lindl. cui proxima videtur, statura debiliore, racemis typice 1-floris, labelli lobis lateralibus bene longioribus quam intermedius lineisque in disco longioribus sed vix conspicuis.

Sect. Dendrolirium.

E. d'Entercasteauxii Kränzl. n. sp.; caules longissimi (partes, quae adsunt, 50—60 cm longae sed totae plantae certe multo longiores) penduli?, firmi, polyphylli. Foliorum vaginae supra oblique resectae, brunneae, non nitidae, laminae lineari-lanceolatae, acuminatae, apice ipso obtusatae, bilobulae, ad 15 cm longae, 1—1,2 cm latae. Racemi crebri, bracteolis quibusdam inanibus, ovatis, acutis in scapo muniti. Flores ut videtur

semper singuli, ovaria 1,2—1,5 cm longa, scabra, ubique papillis minutis obsita. Sepalum dorsale oblongum, acutum. Petala obovato-oblonga, obtusa. Sepala lateralia e basi latissima ovata, mentum vix prominulum, rotundatum, saccatum formantia, falcata, deflexa, breviter acutata, haec omnia vario modo torta involutaque. Labellum latissimum, lobi laterales magni, rotundati, intermedius multo minor, abbreviatus sub disco reflexus, obtusus, lamella undulata a basi medium fere usque, lamellula minuta utrinque in sinu, tubercula dense papillosa, satis elevata, supra emarginata in pede gynostemii ante basin labelli. Gynostemium pro flore satis longum, curvulum, anthera distincte 8-locularis. — Flores albi, purpureo-signati, sepala dorsale petalaque 1 cm longa, sepalum dorsale petalaque 5—6 mm, mentum 4 mm longum, labellum 6 mm longum, 4 mm latum.

Papuanische Provinz: D'Entrecasteaux-Inseln, Normanby-Insel (W. Micholitz! — Blühend im März).

Habitu et indole inflorescentiae quodammodo ad *E. biflorum* vergit, est tamen multo major et ut de aliis characteribus taceam, perigonii phyllis tortis ab omnibus discrepat. — Est species valde peculiaris.

E. anonoensis Kränzl. n. sp.; caules fasciculati, fusiformes, 12—18 cm longi, glabri, foliosi. Folia ovato-lanceolata, apice oblique biloba, 4—6 cm longa, 7—12 mm lata. Racemi breves, pauciflori, plerumque biflori, fasciculati. Sepalum dorsale ovatum, acutum, basi concavum; sepala lateralia toto ambitu triangula, antice acuta, postice in mentum semiclausum, apicem versus leviter crassius, obtusum producta. Petala multo teneriora, oblonga, obtusa, margine (sub lente satis valido) erosula, nervi longitudinales omnium incrassati et paulisper prominentes. Labellum pedi gynostemii neque in apicem menti descendentis affixum, trilobum, lobi laterales oblongi, acuti, incurvi, lobus intermedius spathulatus, obovatus, antice leviter emarginatus (si mavis obcordatus) lineis elevatis in disco a basi medium usque dense papillosum. Gynostemium brevissimum generis. — Flores lutei esse visi, sepala lateralia 1 cm longa, petala et sepalum dorsale 4—5 mm, mentum aequilongum, labellum 7—8 mm longum.

Papuanische Provinz: Neu-Guinea, Anona (Beccari ohne n. — Blühend im April).

E. biflorae Lindl. statura et magnitudine similis, mentum tamen apice bullatum inane, pes gynostemii enim non ad menti apicem antice clausum descendit et labellum apici ultimo pedis affixum erectum, infima (v. apicalis) pars menti occlusum et inane est.

E. pachycephala Kränzl. n. sp.; rhizoma lignosum, longe repens. Pseudobulbi inter se valde distantes, ovato-oblongi, subcompressi, diphylli, 6 cm alti, 3 cm lati. Folia in apice pseudobulbi distantia, divergentia, basi complicata, oblonga, acuta, coriacea, 20—22 cm longa, 5—6 cm lata. Scapus crassus, validus, quam folia brevior, ad 20 cm longus, praesertim basi vaginulis amplis (fere omnibus magna pro parte destructis) vestitus, ferrugineo-pilosus, vaginae medio in scapo 2 oblongae, acutae. Inflorescentia brevis, crassa, capitata (unde nomen!), 3 cm longa, 4 cm diam.,

bracteae magnae, ovato-oblongae, acutae, basin versus densius, ceterum sparsius pilosae, flores superantes, 2—3 cm longae, 6—10 mm latae. Flores pilosissimi, alabastra tantum adfuerunt etiam adeo minuta, quibus diagnosin accuratam scribere non liceret. Est planta habitu adeo characteristica, quam silentio praeterire non audeam.

Südwestliche Provinz: Borneo, Sarawak (BECCARI n. 3597!).

Similis videtur *E. andamanicae* Hook., a qua tamen discrepat inflorescentia, quae in illa specie laxe racemosa, in hac tamen dense capitata est. Similis porro est *E. flava* Lindl.

E. straminea Kränzl. n. sp.; pseudobulbi cylindracei, quadriarticulati, ad 10 cm longi, 1,5 cm crassi, sub anthesi aphylli. Folia solummodo in pseudobulbis junioribus 4—5, basi cuneata, lanceolata, acuta, papyracea, ad 15 cm longa, 1—1,5 cm lata. Racemi singuli e superiore parte pseudobulborum orientes, stricti, multi- et densiflori, ipsi et bracteae et ovaria calva, bracteae reflexae, lanceolatae, quam ovaria longiores. Sepalum dorsale petalaque subangustiora ligulata, obtusa. Sepala lateralia triangula, acuta, patentia. Labellum toto ambitu oblongum, concavum, antice trilobulum, lobi laterales minuti, fere in dentes reducti, lobus intermedius subquadratus, antice emarginatus, angulo utrinque rotundato, paulum incrassatus et utrinque minute pilosulus; lineae elevatae breves in basi disci. Gynostemium satis gracile. Flores straminei, omnes partes 3—4 mm longae.

Centromalayische Provinz: Celebes, Masarang (SARRASIN n. 226! — Blühend im Mai).

Planta parum characteristica habitu *E. multifloram* quadammodo ludens, flores tamen extus omnino glabri, pars tantum labelli apicalis pilosa. Flores straminei, colore haud ita frequente in *Eriis*.

Sect. **Eriura.**

E. validissima Kränzl. n. sp.; caules in ipsa basi pseudobulbosi, incrassati, fere 2 cm crassi, ad 30 cm alti, a basi ipsa distiche foliosi. Folia ad 10 longe lorata v. longe linearia, basi articulata, ad 40 cm longa v. imo longiora, firma, coriacea, 2—3,5 cm longa. Panicula brevi-pedunculata, rami pauci, inter se subaequilongi, ad 50 cm longi multiflori, bracteae minutissimae. Sepalum dorsale oblongum, obtusum; lateralia oblique triangula, brevi-acutata, mentum magnum, obtusum formantia. Petala obovata, spathulatave. Labellum ex ungue angusto valde dilatatum, lobi laterales obtrianguli v. oblique rhombei, angulo exteriore acuto, lobus intermedius multo minor, orbicularis, calli per discum 2 divergentes, antice altiores, linea mediana sensim incrassata medium per discum supra tuberculata, in lobo intermedio in tuberculum, discum lobi fere omnino occupantem, aucta, callus tridactylus ceterum in ipso ungue labelli. Gynostemii pars libera brevior quam lata. Flores minuti, extus puberuli, sepala lateralia 5 mm longa, mentum circ. 2,5 mm longum, sep. dorsale et petala

2,5 mm longa illa vix 2 mm lata, labellum 5 mm longum, expansum antice 6 mm latum.

Südwestmalayische Provinz: West-Sumatra, Palembang (Beccari ohne n.).

Specimina maxima *E. aeridostachyae* magnitudine excedens; rhachis paniculae ab ipsa basi ramosae pro planta tenues, fere filiformes, parcissime puberulae, flores illis *E. aeridostachyae* bene majores brevius et tenuius pedicellati.

E. malleifera Kränzl. n. sp.; caules basi bulboso-incrassati, cataphyllis brevibus, deinde foliis crebris vestiti, omnibus articulatis et ipsi pseudobulbo insidentibus. Folia stricta, longe linearia, ad 50 cm longa, ad 1,5 cm lata, longe acuminata. Racemi folia vix semiaequantes, scapus sparsius, rhachis densius ferrugineo-puberula, bracteae minutissimae, tota inflorescentia papillis formam T praebentibus (sive malleis minutis) obsita (unde nomen). Sepalum dorsale oblongum, petala minora, omnino aequalia, omnia rotundata. Sepala lateralia late ovato-triangula, antice obtusangula, mentum satis longum, rotundatum formantia. Labellum oblongum, acutum, concavum, intus omnino laeve. De colore florum nil constat, sicci intense fusci, inter minimos generis, vix 2 mm diam.

Südwestmalayische Provinz: Sumatra, Palembang (Beccari ohne n.).

Diagnosis ex alabastris scripta est, floribus apertis deficientibus, exceptis paucis ab insectis injuriatis. Ab *E. aeridostachya* quacum haec species comparanda est, differt haec foliis multo angustioribus, longioribusque et inflorescentia pro magnitudine totius plantae brevi.

E. convallariopsis Kränzl. n. sp.; pseudobulbi ancipites, ad 20 cm longi, 2,5 cm lati, internodia ad 10, basilaria et apicalia valde abbreviata, intermedia 3—5 cm longa, sulcata, cataphylla in articulis magna, triangula, etiam sub anthesi persistentia. Folia in apice pseudobulbi 4, longe lanceolata, acuta, apice ipso subbilobula, basi complicata, firma, coriacea, ad 25 cm longa, medio 2,5—3 cm lata. Racemi multiflori, nutantes, valde curvati, per totam longitudinem floriferi, ad 15 cm longi, bracteae ovatae oblongaeve, acutae, quam ovaria cum pedicellis breviores; rhachis et ovaria et sepala basi tantum pilosula, tota planta ceterum glaberrima. Sepalum dorsale ovatum, obtusum, 5-nervium. Petala paulum minora, 3-nervia. Sepala lateralia triangula, antice obtusangula v. fere rectangula, apiculata, mentum apice bisaccatum formantia. Labelli hypochilium membranaceum, in lobulos 2 acutos exiens, epichilium illi antepositum, cuneato-flabellatum, antice obtuse triangulum, androclinium retusum. Flores albi, illis *E. convallarioidis* maximi bene majores, sepalum dorsale 3 mm longum, 2 mm latum, lateralia circ. 4 mm longa, mentum vix 1,5 mm longum, labellum 3 mm longum, antice 2 mm latum.

Südwestmalayische Provinz: Borneo, Sarawak (Beccari n. 3639!).

E. convallarioidi quam maxime luxurianti similis differt racemis tenuioribus, longioribus, magis curvatis, caule manifeste ancipite, foliis multo longioribus. Acceidt ad *E. floribundam* a qua ceterum differt caule foliis, floribus omnino nudis.

E. Sarrasinorum Kränzl. n. sp.; caules 40—100 cm longi v. imo ongiores, subancipites, multiarticulati, foliosi. Folia linearia, acuminatissima, 25—30 cm longa, 1—1,5 cm lata. Racemi (v. panicula ab ipsissima basi in ramos soluta) 4, folia subaequentes, rhachides, bracteae, ovaria, flores extus albido-tomentosa (haud ita dense ut in aliis speciebus), bracteae 2 mm longae, oblongae, acutae, ovaria subaequantes. Sepalum dorsale oblongum, concavum; lateralia triangula, mentum breve, rotundatum formantia, omnia obtusa, extus villosa. Petala lineari-spathulata, obtuse acutata. Labelli lobi laterales late trianguli, obtusi, intermedius subquadratus, obtusus; callus tripartitus, medio altior in ipsa basi, linea mediana per totam longitudinem farinosa in disco, antice in dentes simplices soluta, quorum medianus altior, ante apicem ipsum aucta, lamellula utrinque in sinu loborum lateralium elevata, membranacea, labelli basin usque decurrens. Gynostemium brevissimum truncatum. — Flores extus viridi-albi, intus sordide purpurei, sepala lateralia 4,5 mm longa, mentum 3 mm longum, dorsale et petala 3 mm longa, dorsale 3 mm, petala circ. 1,5 mm lata, labellum 5 mm longum, inter lobos laterales 7—8 mm latum.

Centromalayische Provinz: Celebes, Tomohon (Sarrasin n. 426! 433a!, 439! — Blühend im Juni). — Südwestmalayische Provinz: Borneo, Sarawak (Beccari n. 2488!).

E. majori Ridl. proxima. Differt floribus majoribus, intus sordide purpureis (non coeruleis), lamellis longioribus per totam longitudinem labelli decurrentibus (non in sinu tantum loborum lateralium); differt porro linea mediana in dentes 2 compressiusculos exiente (non in pulvinar) quo quidem charactere ad *E. paniculatam* vergit. — Suspicio plantam in collectionibus nostris jam sub nomine *E. major* Ridl. [*E. Kingii* Hook.) praestare. Excellit praeter omnes magnitudine omnium partium.

E. verticillaris Kränzl. n. sp.; caules ipsa basi paulum incrassati, ad 30 cm alti, omnino vaginis (siccis pallidis) teneris, longis, apicem usque vestiti, supremi caulem bene superantes, obtusi. Folia in internodiis abbreviatis apicalibus 2 ad 3, lineari-lanceolata, longe acuminata, 20—25 cm longa, 1 cm lata. Racemi 1 v. 2 ex axillis foliorum orientes, ad 15 cm longi, excepta tertia parte basilari dense floriferi, floribus more *Oberoniarum* in verticillis paucifloris dispositi; rhachis floccoso-villosa, bracteae minutissimae, oblongae, obtusae, glabrae. Sepalum dorsale oblongum, obtusum, concavum; sepala lateralia multoties majora, mentum saccatum, magnum, compressum, obtusum formantia, apice acuta. Petala minuta, ovata, acuta. Labellum basi sacculum illi sepalorum fere aequimagnum, arcte compressum formans, antice v. supra in laminam triangulam, acutangulam explanatum. — Flores inter minimos, vix 2 mm longi et diam.

Südwestmalayische Provinz: Borneo, Sarawak (Beccari n. 2453!).

Differt haec species a ceteris sectionis floribus minutissimis inter parvos et labelli fabrica eximia, format enim labellum sacculum arcte compressum e callorum lineis tantum arcuatis percursum, illum sepalorum lateralium v. mentum omnino imitans et vix illo minorem. Lamina labelli sub anthesi complicata et vix explananda formam

praestat deltoideam v. triangularem. Inflorescentia verticillaris rarissime observatur in *Eriis*.

E. **tomohonensis** Kränzl. n. sp.; caulis ad 50 cm altus, basi 1 cm diam., foliosus, multiarticulatus. Folia brevi-vaginantia, linearia, acuminata, 12—15 cm longa, 1—1,2 cm lata, paniculam oligocladam duplo fere superantia. Rhachis, bracteae, ovaria, flores extus albido-tomentosa, bracteae ovatae, acutae, ovaria non aequantes, reflexae, 1,5 cm longae. Sepalum dorsale oblongo-lanceolatum, obtusum; lateralia ovato-triangula, obtusa, mentum subnullum. Petala oblonga, obtusa, omnia intus papulosa. Labelli lobi laterales rotundato-ovati, paulum antice curvati, obtusi; lobus intermedius basi utrinque lobulatus, lobuli trianguli, acuti, lobulus intermedius brevis, oblongus, obtusus, crassus, lamellae 2 minutae, erectae in disco, addita linea in lobulum terminalem exiente; discus puberulus, callus tridentatus in ipsa basi labelli. Gynostemium generis. — Flores minuti, luteo-fusci, sepala 4,5 mm longa, labellum inter lobos laterales 4 mm latum.

Centromalayische Provinz: Celebes, Tomohon (Sarrasin n. 803. — Blühend im November).

Planta valida, sicca pallide griseo-flava, glabra. *E. majori* Ridl. proxima. Differt colore luteo-fusco florum et lobis lateralibus multo majoribus quam dentes basilares labelli *E. majoris*. Differt porro partitione intermedia labelli fere omnino callo occupata; differt denique papulis sepala petalaque in facie interna obtegentibus.

Sect. **Conchidium.**

E. **masarangica** Kränzl. n. sp.; sympodia crassa lignosa, ascendentia, cataphyllis dense tecta. Pseudobulbi circ. 6 cm inter se distantes, obliqui, oblongi, subcompressi, rugosi, 4 cm longi, 2 cm lati, monophylli. Folia subcoriacea, e basi plicata lanceolata, apice obtusa, biapiculata, ad 40 cm longa, ad 3 cm lata. Racemi fasciculati, ex axilla folii orientes, 6—10, aggregati in pseudobulbi apice, 1-flori, pedicelli ad 10 cm longi, bracteolae minutae, oblongae, quam ovarium tenuissimum multo breviores. Sepalum dorsale petalaque oblongo-lanceolata, acuta; sepala lateralia triangula, acuta, mentum rotundatum, parti anticae semilongum formantia, extus levissime carinata. Labellum simplex, ovato-oblongum v. subrhombeum, acutum, medio in disco paulum excavatum (nectariferum?). Gynostemium breve, crassum, pollinia minutissima 8, anthera bilocularis, locelli loculi cujusque obscuri. — Flores rosei, intus pallidiores, 1 cm longi, omnino glabri, ut tota planta, anthera atro-purpurea.

Centromalayische Provinz: Celebes, Masarang (Sarrasin n. 658! — Blühend im August).

Planta peculiaris habitu *Sarcopodiorum*, flores tamen illi *Eriarum* et pollinia 8. Secundum inflorescentiam species *Conchidiis* adscribenda videtur. Ludit porro *Ornithidia* Americae tropicae.

Über zwei neue chinesische Sedum.

Von

Raymond Hamet.

Sedum Engleri Hamet n. sp.

Planta perennis?, steriles caules non edens? Radices .... Caules floriferi erecti, robustiusculi, simplices, glabri, in parte superiore mamillati. Folia alterna, magna, petiolata, infra insertionem in calcar non producta; petiolus a lamina valde distinctus, gracilis; lamina quam petiolus longior, oblonga, integra, obtusa, longior quam latior. Inflorescentia corymbiformis, densa. Pedicelli quam calyx breviores, glabri, mamillati. Flores numerosi. Bracteae sessiles, obovato-oblongae, integrae, glabrae, marginibus mamillatis, obtusae, longiores quam latiores. Calyx glaber, segmentis 5, quam tubus longioribus, infra insertionem non productis, marginibus integris, obtusis, longioribus quam latioribus, inaequalibus: 3 segmenta parva, sublinearia; 2 segmenta magna, oblongo-linearia. Corolla glabra, quam calyx paulum longior, segmentis 5, quam tubus longioribus, oblongo-lanceolatis, marginibus integris, leviter mucronatis, mucrone petali apicem superante, longioribus quam latioribus. Stamina 10, glabra; filamenta omnia longe ovata, lata; filamenta oppositipetala paulum supra corollae basim inserta; antherae petalorum apicem subattingentes. Carpella 5, multiovulata, glabra, ovato-lanceolata, in stylos quam carpella breviores attenuata. Squamae 5, semiorbiculari-quadratae, obtusissimae vel leviter emarginatae, paulum latiores quam longiores. Folliculi 5, leviter et oblique divergentes, lateribus internis paulum gibbosis. Semina oblonga, testa leviter mamillata nucleum apice paulum superante.

Caules floriferi 25—27 cm longi. — Foliorum petiolus 3—13 mm longus; lamina 22—46 mm longa, 11—28 mm lata. — Inflorescentia 18 mm longa, 37 mm lata. — Pedicelli 0,7—1,25 mm longi. — Bracteae 3,5—5,25 mm longae, 1—2 mm latae. — Calycis pars concreta 1—1,15 mm longa; pars libera: sepala parva 1,7—2 mm longa, 0,8—1 mm lata; sepala magna 2,5—3 mm longa, 1,15—1,4 mm lata. — Corollae pars concreta 0,05—0,1 mm longa; pars libera 3,6—3,9 mm longa, 1,4—1,45 mm lata. — Staminum alternipetalorum filamentorum pars concreta 0,05—0,1 mm longa; pars libera 3—3,1 mm longa, 0,55—0,65 mm lata. — Staminum oppositipetalorum filamentorum pars concreta 0,05—0,1 mm longa; pars libera 2,5—2,9 mm longa, 0,55—0,65 mm lata.

— Antherae 0,6—0,8 mm longae, 0,6—0,8 mm latae. — Carpellorum pars concreta 1,1—1,4 mm longa; pars libera 2,3—2,65 mm longa. — Styli 0,75—0,9 mm longi. — Squamae 0,3—0,4 mm longae, 0,4—0,45 mm latae. — Semina 0,6 mm longa, 0,25 mm lata.

Jün-nan: Vé-gué-mo-dja, bei Pin-Tchouan, 26 Sept. 1906 (F. Ducloux n. 4457).

Obs. — Planta, supra descripta, a *Sedo Bergeri* Hamet[1]), *S. leucocarpo* Franchet[2]) et *S. Moroti* Hamet[3]), quibus affinis est, haud difficulter discreta est.

De *S. Bergeri:* 1° foliis petiolatis, petiolo a lamina valde distincto, laminae oblongae, et non sessilibus, lineari-spathulatis vel lineari-oblongis; 2° sepalis minoribus, inaequalibus, sublinearibus vel oblongo-linearibus, obtusis, et non subaequalibus, oblongis, obtusiusculis, late apiculatis; 3° folliculis leviter et oblique divergentibus, lateribus internis paulum gibbosis, et non erectis, lateribus internis non gibbosis; 4° seminibus testa nucleum apice paulum superante discrepat.

A *S. leucocarpo:* 1° foliis petiolatis, laminae oblongae, et non sessilibus, obovato-oblongis vel oblongis; 2° petalis oblongo-lanceolatis, et non ovatis; 3° seminibus testa nucleum apice paulum superante, differt.

A *S. Moroti*, postremo: 1° foliis petiolatis, laminae oblongae, et non sessilibus, obovatis vel obovato-oblongis; 2° sepalis infra insertionem non productis, sublinearibus vel oblongo-linearibus, et non obovatis vel obovato-oblongis; 3° petalis oblongo-lanceolatis, et non oblongo-linearibus; 4° squamis semiorbiculari-quadratis, paulum latioribus quam longioribus, et non teretibus, longioribus quam latioribus; 5° folliculis leviter et oblique divergentibus, lateribus internis paulum gibbosis, et non erectis, lateribus internis non gibbosis; 6° seminibus testa nucleum apice paulum superante distat.

Sedum Rosei Hamet n. sp.

Planta annua?, steriles caules non edens? Radices fibratae. Caules floriferi erecti, graciles, basi ramosi, glabri. Folia alterna, sessilia, infra insertionem in calcar producta; calcar obtusum; lamina sublinearis vel longe deltoideo-linearis, integra, acuminata, longior quam latior. Inflorescentia corymbiformis, satis densa. Pedicelli quam calyx breviores, glabri. Flores parum numerosi (pro uno caule florifero). Bracteae foliis similes. Calyx glaber, segmentis 5, quam tubus longioribus, infra insertionem in calcar productis; calcar integrum, obtusum; lamina sublinearis vel longe deltoideo-linearis, marginibus integris, acuminata, longior quam latior. Corolla glabra, quam calyx paulum longior, segmentis 5, quam tubus longioribus, oblongo-lanceolatis, marginibus integris, aristatis, arista petali apicem superante, longioribus quam latioribus. Stamina 10, glabra; filamenta oppositipetala infra corollae medium inserta; antherae corollae medium superantes. Carpella 5, multiovulata, glabra, oblonga, in stylos quam carpella breviores attenuata. Squamae 5, subteretes, apice leviter dilatatae et concavae, paulum longiores quam latiores. Folliculi 5, multiseminati,

---

1) R. Hamet, Sed. nouv. de l'herb. du Mus., in Bull. du Mus. d'Hist. nat. de Paris t. XV. p. 488—490 (1909).

2) A. Franchet, Saxifrag., Crassul. et Combret. nov. e Fl. sin., in Journ. de Bot. t. X. p. 288 et 289 (1896).

3) R. Hamet, Loco cit. p. 491—493 (1909).

erecti, lateribus internis non gibbosis. Semina obovato-oblonga, testa vix mamillata nucleum duabus extremitatibus non superante.

Planta 3—8,5 cm longa. — Foliorum et bractearum calcar 0,75—1 mm longum; lamina 4,2—5,8 mm longa, 1,25—1,4 mm lata. — Inflorescentia 5—14 mm longa, 7—12 mm lata. — Pedicelli 0,8—2 mm longi. — Calycis calcar 0,6—1,2 mm longum; lamina 3,2—5,2 mm longa, 1—1,4 mm lata. — Corollae pars concreta 0,5—0,65 mm longa; pars libera 3,8—5,3 mm longa, 1,25—1,3 mm lata. — Staminum alternipetalorum filamentorum pars concreta 0,5—0,65 mm longa; pars libera 2,3—2,65 mm longa. — Staminum oppositipetalorum filamentorum pars concreta 1,1—1,4 mm longa; pars libera 1,6—2 mm longa. — Antherae 0,55—0,65 mm longae, 0,4—0,5 mm latae. — Carpellorum pars concreta 0,8—0,9 mm longa; pars libera 2—2,8 mm longa. — Styli 0,8—0,9 mm longi. — Squamae 0,55—0,6 mm longae, 0,3—0,35 mm latae. — Semina 0,7 mm longa, 0,3 mm lata.

Sz'-tschwan: Ta-tsien-lu: Sept. 1894 (J. A. Soulié n. 2567); Aug.—Okt. 1894 (J. A. Soulié n. 2256).

Obs. — Haec species, quamvis *Sedo Daigremontiano* Hamet[1]), *S. Feddei* Hamet[2]), *S. Heckeli* Hamet[3]), *S. platysepalo* Franchet[4]) et *S. Susannae* Hamet[5]) valde affinis sit, distinctissima est.

A *S. Daigremontiano:* 1° sepalis infra insertionem productis; 2° petalis marginibus integris, et non erosatis; 3° squamis paulum longioribus quam latioribus, et non multo longioribus quam latioribus, differt.

De *S. Feddei:* 1° foliis sublinearibus vel longe deltoideo-linearibus, acuminatis, et non longe deltoideis, acutis; 2° sepalis infra insertionem productis, sublinearibus vel longe deltoideo-linearibus, acuminatis, et non ovato-lanceolatis, acutis; 3° petalis oblongo-lanceolatis, et non obovato-oblongis; 4° squamis paulum longioribus quam latioribus, et non multo longioribus quam latioribus, discrepat.

A *S. Heckeli:* 1° foliis non basi dilatatis; 2° petalis aristatis, et non acutis; 3° folliculis lateribus internis non gibbosis, erectis, et non leviter et oblique divergentibus, distat.

A *S. platysepalo*: 1° foliis sublinearibus vel longe deltoideo-linearibus, et non oblongis; 2° sepalis sublinearibus vel longe deltoideo-linearibus, et non late oblongis, abest.

A *S. Susannae*, denique, sepalis infra insertionem productis, dissidet.

---

1) R. Hamet, *S. Daigremontianum* n. sp., in Bull. Soc. bot. Fr. t. LVI. p. 234—236 (1909).

2) R. Hamet, Nouv. asiat. du g. *Sedum*, in Fedde, Repert. nov. spec. (1910).

3) R. Hamet, *S. Chauveaudi*, *S. Heckeli* n. sp. in Lecomte, Notul. system. (1910).

4) A. Franchet, *Saxifrag.*, *Crassul.* et *Combret.* nov. e Fl. sin., in Journ. de bot. t. X. p. 289 (1896).

5) R. Hamet, Nouv. asiat. du g. *Sedum*, in Fedde, Repert. nov. spec. (1910).
